

ning og eksamen kommer første gang til anvendelse for elever, der optages i 1. klasse efter den 1. april 1955.

For elever optaget i 1. klasse inden nævnte tidspunkt eller i en højere klasse inden et tilsvarende senere tidspunkt finder de i lov nr. 130 af 15. april 1930, jfr. bekendtgørelse af 29. februar 1940 med senere ændringer og lov nr. 351 af 4. juni 1947, jfr. lov nr. 74 af 7. marts 1952 og bekendtgørelse af 6. juni 1947 om undervisningen og eksamen indeholdte regler anvendelse

med de lempelser, som følger af lov nr. 244 af 24. maj 1948.

Eksamen efter disse regler vil herefter sidste gang finde sted ved den afsluttende lærerprøve henholdsvis i sommeren 1958 for den 4-årige linie og i november—december 1956 for den 2½-årige linie, dog således, at der i det næstfølgende år kan afholdes eksamen efter disse regler for elever, der tidligere har været forhindret i at bestå denne eksamen.

Undervisningsministeriet, den 5. april 1955.

Jul. Bomholt. / Vagn Jensen.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

I. Optagelsen.	
A. Almindelige betingelser for optagelse (§§ 1—2).....	325
B. Faglige betingelser for optagelse (§§ 3—4).....	325
C. Optagelsesprøven (§§ 5—18).....	326
II. Den for alle obligatoriske undervisning.	
A. Almindelige bestemmelser (§§19—25).....	328
B. Særlige bestemmelser:	
a) Den 4-årige uddannelse (§§ 26—43).....	329
b) Den 3-årige uddannelse for studenter (§ 44).....	336
III. Liniuddannelsen:	
A. Almindelige bestemmelser (§§ 45—46).....	336
B. Særlige bestemmelser:	
a) Den 4-årige uddannelse (§§ 47—54).....	337
b) Den 3-årige uddannelse for studenter (§§ 55—59).....	339
IV. Fri læsning (§ 60).....	340
V. Afgangsprøven:	
a. Den 4-årige uddannelse (§§ 61—74).....	340
b. Den 3-årige uddannelse for studenter (§§ 75—77).....	343
VI. Tillægsprøver (§§ 78—79).....	343
VII. Aftenseminarier (§80).....	343
VIII. Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser (§ 81).....	343

Bekendtgørelse om uddannelse af lærere til folkeskolen.

(Den 2½-årige uddannelse af småbørnslærereinder).

I medfør af den undervisningsministeren ved lov nr. 220 af 11. juni 1954 om uddannelse af lærere til folkeskolen § 42 givne bemyndigelse fastsætter ministeriet herved efter forhandling med det i lovens § 17 omhandlede seminarieråd følgende bestemmelser om optagelsen og undervisningen på seminarier for småbørnslærereinder.

I. Optagelsen.

A. Almindelige betingelser for optagelse.

§ 1.

Stk. 1. Optagelsen er afhængig af, at seminarieret efter sit indtryk af aspiranten og dennes modenhed — efter afholdelse af en egnethedsprøve eller på anden måde — skønner, at hun er egnet til gerningen som småbørnslærereinde.

Seminarieret må være opmærksom på, om der hos aspiranten foreligger et så uegnet stemmemateriale (stammen, hæshed og lignende), at hun inden optagelsen bør henvises til at fremskaffe en erklæring fra en talepædagog.

Afgørelse om optagelse træffes af seminarierets forstander efter forhandling med lærerrådet og de ved optagelsesprøven beskikkede censorer, jfr. § 9, stk. 1.

Stk. 2. Optagelse i seminarierets 1. klasse er endvidere betinget af, at den pågældende

a) inden 1. marts i det kalenderår, i hvilket optagelse finder sted, er fyldt 20 år. Seminarieret kan dog under særlige omstændigheder optage en elev, der fylder 20 år inden 1. juni i det pågældende kalenderår,

b) ved lægeattest godtgør ikke at lide af nogen sygdom eller legemlig mangel, der gør hende uskikket til at være lærer i folkeskolen; lægeattesten udstedes på en af undervisningsministeriet efter for-

handling med sundhedsstyrelsen godkendt blanket og fremsendes af lægen i lukket kuvert direkte til seminarierets forstander,

c) fremlægger tilfredsstillende vidnesbyrd om forhold og vandel, deriblandt vidnesbyrd fra rette vedkommende om, hvad hun har været sysselsat med siden sin skolegang; vandelsattesten fremsendes af udstederen i lukket kuvert direkte til seminarierets forstander,

d) har bestået den anordnede optagelsesprøve.

Stk. 3. Elever, som ikke kan deltage i undervisningen i legemsøvelser, håndgerning eller sang kan kun under særlige omstændigheder med undervisningsministerens tilladelse optages.

§ 2.

Optagelse i et småbørnslærereseminarium kan som regel kun ske i 1. klasse og ved undervisningsårets begyndelse.

B. Optagelsesprøven.

§ 3.

Stk. 1. Forberedelse til optagelsesprøven kan ske i den til seminarieret knyttede præparandklasse eller på anden måde. Præparandklassen har en varighed af 1 år inclusive ferier.

Stk. 2. Adgang til at indstille sig til optagelsesprøven har enhver, der opfylder de i § 1, stk. 1, stk. 2 a)—c) og stk. 3 nævnte betingelser.

§ 4.

Stk. 1. Optagelsesprøven omfatter følgende fag: Mundtlig og skriftlig dansk, skrivning, mundtlig og skriftlig regning, kristendomskundskab, historie med samfundslære, geografi, naturhistorie, legemsøvelser, sang, tegning og håndgerning.

For ansøgere, der har bestået studentereksamen eller andre eksaminer, der kan lige-stilles hermed, eller realeksamen, almindelig forberedelseeksamen eller pigeskoleeksamen med et efter seminariets skøn tilfredsstillende resultat, omfatter optagelsesprøven alene skriftlig og mundtlig dansk og regning samt sang.

Aspiranter, der ikke tilhører folkekirken, kan forlange sig fritaget for undervisning og prøve i kristendomskundskab.

Stk. 2. Prøven afholdes af lærerne med bistand af censorer, der beskikkes af ministeriet.

Stk. 3. En måned før optagelsesprøven indsender seminariet til statskonsulenten for undervisningsministeriet i sager vedrørende folkeskolen og seminarierne meddelelse om antallet af aspiranter, der indstiller sig til prøve ved seminariet.

Statskonsulenten fastsætter efter forhandling med forstanderne tidspunktet for prøven, således at der gives 2 dage til de skriftlige prøver og 3 dage til de mundtlige prøver. De mundtlige prøver afholdes tidligst en uge efter de skriftlige.

§ 5.

Stk. 1. Der afholdes skriftlig prøve i dansk, skrivning, regning og tegning. Den skriftlige prøve i dansk omfatter dansk stil og diktat. I forbindelse med de skriftlige prøver afholdes prøve i håndgerning.

Stk. 2. Mundtlig prøve afholdes i kristendomskundskab, dansk, regning, historie med samfundslære, geografi, naturhistorie og sang.

I forbindelse med de mundtlige prøver afholdes prøve i legemsøvelser.

§ 6.

Stk. 1. Opgaverne til de skriftlige prøver og prøven i håndgerning gives af statskonsulenten efter indstilling af censorerne og tilstilles seminarierne nogle dage før prøven i forseglede konvolutter, på hvilke faget, antallet af eksaminander og tidspunktet for prøvens afholdelse er angivet. Opgaven i tegning kan dog med statskonsulentens godkendelse gives af læreren.

Stk. 2. Seminariet drager selv omsorg for behørigt tilsyn under prøven. Tilsynet udøves fortrinsvis af lærerne; en lærer bør dog normalt ikke føre tilsyn i sit eget fag.

Statskonsulenten fastsætter ordensbestemmelser for prøven.

Stk. 3. Bedømmelsen foretages indenfor hvert fag af censor og den pågældende faglærer.

Stk. 4. De skriftlige opgaver opbevares efter bedømmelsen af seminariet i 3 år efter elevernes afgang fra seminariet, hvorefter opgaverne kan tilintetgøres.

§ 7.

Stk. 1. Spørgsmål til de mundtlige prøver formuleres af eksaminator og tilstilles censor til godkendelse 2 uger før eksaminationen. Eksaminator meddeler samtidig censors prøvens form, varigheden af evt. forberedelsestid o. l.

Ved udvælgelsen af spørgsmålene skal eksaminator iagttage, at de repræsenterer et bredt udsnit af det læste pensum. Spørgsmålene fordeles ved lodtrækning.

Eksaminanderne må ikke få adgang til andre hjælpeklæder end dem, hvormed censor gøres bekendt.

Stk. 2. Eksaminationen besørgeres af læreren, men censor har ret til i tilslutning til eksaminationen at stille spørgsmål til eksaminanden.

Stk. 3. Bedømmelsen foretages af eksaminator og censor i forening. Karaktererne fastsættes som gennemsnit af censors og eksaminators karakterer. Ved sammenlægning af enkeltkarakterer anvendes en skala med lige store intervaller.

Hvis der ved udregning af fagkarakteren nås et resultat, som ligger imellem to karakterer, forhøjes eller formindskes det til den nærmest liggende karakter; hvis det ligger midt imellem, *forhøjes* det til den nærmest liggende karakter.

For prøven i legemsøvelser gives ingen karakter.

Stk. 4. Ved sammenlægning af fagkaraktererne og udregningen af deres gennemsnit benyttes følgende karakterskala: $ug = 15$, $ug \div = 14\frac{2}{3}$, $mg + = 14\frac{1}{3}$, $mg = 14$, $mg \div = 13\frac{2}{3}$, $g + = 12\frac{2}{3}$, $g = 12$, $g \div = 10\frac{2}{3}$, $tg + = 9\frac{1}{3}$, $tg = 8$, $tg \div = 5\frac{1}{3}$, $mdl + = 2\frac{2}{3}$, $mdl = 0$, $slet = \div = 16$.

§ 8.

Stk. 1. Efter prøvens afslutning udregnes karaktererne for hver eksaminand til en

hovedkarakter, og kvotienten udregnes med 2 decimaler.

Stk. 2. Karaktererne i regning og skriftlig dansk tæller dobbelt. Karaktererne i de øvrige fag er enkelttællende.

Enkeltkaraktererne i diktat og stil lægges sammen under lige værdi.

Enkeltkaraktererne i skriftlig og mundtlig regning sammenlægges under lige værdi.

For orden med skriftlige arbejder gives en karakter, der tæller som en enkelttællende fagkarakter. Ordenskarakteren fremkommer ved sammenlægning under lige værdi af enkeltkaraktererne for orden i diktat, stil og skriftlig regning.

Stk. 3. Til at bestå kræves mindst $g +$ (minimum $12\frac{1}{3}$) i gennemsnit.

Elever, der ikke består optagelsesprøven, kan tidligst gå op til ny prøve efter 4 måneders forløb.

Stk. 4. For elever, der på grund af dokumenteret sygdom ikke har deltaget i hele optagelsesprøven, foranstalter statskonsulenten sygeeksamen, således at den skriftlige og mundtlige del hver for sig udgør en helhed.

Sygeeksamen afholdes efter de samme regler, som gælder for den ordinære prøve; censorerne skal så vidt muligt være de samme.

§ 9.

Ved optagelsesprøven for ansøgere med studentereksamen, realeksamen eller anden adgangsgivende eksamen gives ingen karakterer, men blot en udtalelse om, hvorvidt prøven som helhed er bestået eller ej.

§ 10.

Efter prøvens afslutning afgør forstanderen og lærerrådet i forening med censorerne, hvilke af de beståede aspiranter, der skal optages på seminariet, jfr. § 1, stk. 1.

For de aspiranter, der består prøven, men ikke optages, udsteder forstanderen på begæring et bevis for bestået prøve indeholdende de fagkarakterer og den hovedkarakter, der er opnået ved prøven.

Bevis for bestået optagelsesprøve giver adgang til at søge optagelse på et andet småbørnslærerindeseminarium ved begyndelsen af et undervisningsår på lige fod med de elever, der har aflagt optagelsesprøve ved dette seminarium.

§ 11.

Stk. 1. Ved hvert seminarium føres en af ministeriet godkendt protokol over optagelsesprøven.

De enkelte karaktarrubrikker underskrives af censor og eksaminator.

Protokollen underskrives af forstanderen.

Stk. 2. Umiddelbart efter prøvens afslutning indsendes til statskonsulenten en beretning om prøvens udfald og en fortegnelse over de optagne og de ikke optagne aspiranter.

Fordringerne i de enkelte fag fastsættes således:

§ 12.

Mundtlig dansk.

Læsning af poesi og prosa. Det kræves, at eksaminanden kan læse flydende og med god betoning og gøre rede for indholdet af det læste. Inden eksaminationen får eksaminanden 10 minutter til gennemlæsning af teksten.

Eksaminanden må kende hovedtrækkene af form- og sætningslæren. Der opgives 5 værker i dansk litteratur.

§ 13.

Skriftlig dansk.

Der gives eksaminanden valget mellem en fri og en bunden opgave i dansk stil, til hvis besvarelse der gives 4 timer.

Der gives en diktat, hvis indhold består af en almindelig dansk tekst, der må kunne nedskrives væsentlig fejlfrit. Stykket læses først langsomt op, derefter dikteres således, at de enkelte sætninger eller ord kun siges een gang. Af skilletegn dikteres kun punktum. Efter dikteringens tilendbringelse læses hele stykket op i sammenhæng. Der dikteres i 50 minutter, hvorefter der gives eksaminanden 10 minutter til at gennemse det skrevne.

§ 14.

Skrivning.

Ved prøven, hvortil der gives 1 time, skrives et stykke sammenhængende skole-skrift. Desuden skrives nogle linier håndskrift.

§ 15.

Regning.

Der kræves færdighed i at bruge de 4 regningsarter med hele og brudne tal og decimalbrøk. Desuden lettere opgaver i forholdsregning, procentregning, metersystemet, delingsregning, rentesregning, arealberegning af kvadrat og rektangel samt rumfangsberegning af terning og kasse.

Til den skriftlige prøve gives 3 timer. Den omfatter mindst 4 af hinanden uafhængige opgaver, hvoraf een med rene tal.

§ 16.

Kristendomskundskab.

Der kræves sikkert kendskab til den elementære bibelhistorie tilegnet ved læsning af en større fremstilling.

§ 17.

Historie med samfundskære.

Der kræves sikkert kendskab til hovedtrækkene i verdenshistorie og nordens historie; desuden noget kendskab til samfundslære. Der gives et spørgsmål i nordens historie og et i verdenshistorie.

§ 18.

Geografi.

Der kræves elementært kendskab til terrænformer, klimatiske forhold og plantebælter, natur- og kulturforhold.

Der lægges vægt på øvelser i at bruge landkort og globus, og der kræves sikkerhed i det almindelige navnestof.

Der gives et spørgsmål i Danmarks og et i den øvrige geografi.

§ 19.

Naturhistorie.

I zoologi kræves ret fyldigt kendskab til de vigtigste typer inden for dyrerigets hovedgrupper.

I botanik forlanges det, at eksaminanden har så meget kendskab til planters ydre, at hun kan give en nøjagtig og nogenlunde fyldig beskrivelse af en blomsterplante. Der kræves ikke kendskab til familieinddelingen, men de almindeligste blomsterplanter må kendes ved navn.

Der gives et spørgsmål i zoologi og et i botanik.

§ 20.

Legemsøvelser.

Prøven formes som en almindelig undervisningstime, der skal vise, om eleven er egnet til deltagelse i faget på seminariet.

§ 21.

Sang.

Indenfor et pensum af mindst 20 lettere salmer og sange prøves eksaminanden i sang. Der lægges vægt på, at der synges rytmisk rigtigt og rent.

Desuden prøves eksaminanden i nodekendskab (lettere skalaer samt de almindelige nodeværdier).

§ 22.

Tegning.

Eksaminanden får udleveret en trykt tekst, som hun skal udføre illustrationer til. Prøven varer 1 time.

§ 23.

Håndgerning.

I syning kræves følgende øvelser: Sømning, kastning, stikning, fransk søm, flad indersøm, rynkning, maskinsyning, klipping og syning af lettere modeller.

I strikning kræves: Opslagning, retstriking, vrangstriking, ind- og udtagning, hulstriking, rundstriking og aflukning udført på små modeller.

Eksaminanden må medbringe materialer efter nærmere opgivelse.

Prøven varer 2 timer.

II. Undervisningen på seminariet.

§ 24.

Undervisningen har til formål at uddanne lærere til de første 4 årgange af den landsbyordnede folkeskole og til de yngste årgange af den købstadordnede; i håndgerning og legemsøvelser for piger skal uddannelsen dog tage sigte på undervisning i hele folkeskolen. Undervisningen lægges i videst muligt omfang i alle fag således til rette, at den er vejledende med hensyn til stoffets praktisk-pædagogiske udformning i folkeskolens småbørnsklasser. I undervisningen må fortælling have en fremskudt plads.

Gennem hele sit anlæg må undervisningen klargøre lærergerningens etiske, pædagogiske og samfundsmæssige betydning.

Foruden at sikre tilegnelse af de nødvendige kundskaber og færdigheder må undervisningen både ved sit stof og sin form fremdrage fagenes kulturelle værdier og derved bidrage til elevernes personlige udvikling.

Arbejdet må, hvor det er muligt, bygge på elevernes selvstændige iagttagelser, undersøgelser og forsøg i laboratorier eller andre faglokaler og i naturen, på ekskursioner, museer eller ved studiebesøg m. v. Arbejdets resultater kan nedfældes i rapporter, benyttes til arbejdsopgaver eller foredrag.

§ 25.

Eleverne må gøres fortrolige med fagenes hjulpekilder (håndbøger, kort, statistisk materiale m. v.), herunder med udnyttelsen af tekniske hjælpemidler til billedforevisning, båndoptager, skoleradio (eventuelt fjernsyn) o. l., og øves i praktisk brug heraf.

Folkeskolens vigtigste lærebogssystemer gennemgås.

§ 26.

Undervisningsplaner skal inden undervisningsårets begyndelse indsendes til statskonsulentens godkendelse, ligesom der efter årets afslutning skal indsendes rapport om arbejdets gennemførelse med redegørelse for eventuelle afvigelser fra de indsendte planer.

§ 27.

Det er en forudsætning for oprykning i en højere klasse, at eleven på tilfredsstillende måde har gennemgået den nærmest forudgående klasse, og seminariet bør allerede ved udgangen af 1. klasse foretage en bedømmelse af eleverne med henblik på eventuel udskillelse af de absolut uskikkede.

§ 28.

Elever, der ikke tilhører folkekirken, kan forlange sig fritaget for deltagelse i undervisning i kristendomskundskab.

§ 29.

Der gives undervisning i de nedenfor nævnte fag. Undervisningen kan eksempelvis tilrettelægges således:

	Samlet timetal
Praktisk skolegerning	12
Pædagogik	6
Dansk	11
Skrivning	1
Regning	4
Kristendomskundskab	4
Historie med samfundslære	5
Geografi	3
Naturhistorie	4
Naturlære	2
Fremmedsprog	5
Legemsøvelser	9
Sang	4
Tegning med småsløjd	6
Håndgerning	6

Hertil kommer eventuelt orgelspil eller anden instrumentalmusik samt kursus i bibliotekskundskab. Der afsættes 3 mdr. til praktikanttjeneste, jfr. § 30, stk. 3.

Afvigelser fra skemaet kan efter omstændighederne finde sted i det omfang, det er nødvendigt for arbejdets udførelse, særlig med henblik på prøver, rapporter og andre skriftlige arbejder, ekskursioner, institutionsbesøg o. l., men der må drages omsorg for, at sådanne afvigelser rammer fagene ensartet.

§ 30.

Praktisk skolegerning.

Stk. 1. Det tilstræbes gennem metodikundervisning og praktiske øvelser at bringe eleverne fyldige og alsidige forudsætninger for deres senere undervisning i folkeskolen. Der gives undervisningsøvelser i alle de fag, som er obligatoriske for de 4 første årgange af den undervisningspligtige alder. I undervisningen bør fortælling have en fremskudt plads.

Øvelserne må tage sigte såvel på landsby-skolen som købstadskolen, og der må arbejdes med forskellige undervisningsmetoder, klasseundervisning, gruppeundervisning og individuel undervisning. Der må gives øvelse i særundervisning og i undervisning af klasser omfattende flere alderstrin.

For så vidt angår legemsøvelser og håndgerning omfatter de praktiske øvelser undervisning af piger i hele folkeskolen.

Stk. 2. Metodikundervisningen og de grundlæggende praktiske øvelser skal fortrinsvis foregå i seminariets øvelsesskole.

Til supplerings af øvelsesskolens undervisning gives der eleverne adgang til at deltage i undervisningen i andre folkeskoler eller anerkendte privatskoler i seminariets nærhed.

Stk. 3. Herudover skal eleverne have mindst 3 måneders praktisk virksomhed i en eller flere skolers småbørnsklasser uden for øvelsesskolen for at give dem lejlighed til gennem en sammenhængende undervisning at leve sig ind i en skoles liv. Opholdet bør derfor højst omfatte 3—4 uddannelsessteder.

Denne virksomhed, der ikke må have karakter af vikariat, skal altid ske under vejledning af lærere med de fornødne faglige og pædagogiske forudsætninger. Med henblik herpå udpeges skolerne af seminariet. I det omfang, det er pædagogisk forsvarligt og praktisk gennemførligt, tages der hensyn til elevens ønske om uddannelsessted.

Der må lægges vægt på de områder af den i stk. 1 omhandlede praktiske indøvelse, der ikke på anden måde fyldestgøres.

Udsendelsen bør fortrinsvis foregå i næstældste, evt. begyndelsen af ældste seminarieklasser.

Praktikanten skal fremlægge erklæring fra seminariets forstander om, at der ikke ved den sidst foretagne ordinære tuberkuloseundersøgelse er forefundet noget sygdomstegn.

Praktikanten udarbejder rapport om sin virksomhed i udsendelsestiden.

Ved opholdets afslutning afgiver vedkommende skole til seminariets forstander en udtalelse om den enkelte praktikant. Denne udtalelse afgives for købstadskolerne af skolens leder efter indstilling af de vejledende lærere, for landsbyskolerne af de vejledende lærere, og skal omhandle

- a) elevens undervisningsvirksomhed (forberedelse til timen og tilrettelæggelse af stoffet, evne til at vække interesse og skabe aktivitet, anskuelighed i undervisningen, sproglig fremstillingsevne, praktikantens form og væremåde),
- b) disciplinære evner,
- c) forståelse af børnene (almindelig indstilling og kontaktevne over for børnene),
- d) eventuelle andre forhold.

Stk. 4. Under seminarieforstanderens ansvar og efter samråd med denne har praktik-

lederen efter forhandling med praktiklærerne den administrative og praktisk-pædagogiske tilrettelæggelse og ledelse af den i stk. 1—3 omhandlede undervisning. Samarbejdet med de i stk. 2 og 3 nævnte suppleringskoler tilrettelægges, for købstadskolerne efter forhandling med skolevæsenets og den enkelte skoles leder, for landsbyskolerne efter forhandling med amtsskolekonsulenten og de vejledende lærere.

§ 31.

Pædagogik.

Opdragelsens og undervisningens mål og midler søges klarlagt. Der undervises i børnepsykologi og de vigtigste områder af den almindelige psykologi med det formål at give eleverne en dybere forståelse af barnet og dets reaktioner i og uden for skolen, både hvad angår det normale barn og barnet med undervisnings- og opdragelsesvanskeligheder.

Standpunktsprøver og enkelte andre former for tests gennemgås.

Desuden undervises der i udvalgte afsnit af pædagogikkens historie, den danske skoles opbygning samt i skolehygiejne.

§ 32.

Dansk.

1. Det tilstræbes gennem mundtlige og skriftlige øvelser at give eleverne størst mulig fortrolighed med modersmålet og at fremme deres færdighed i oplæsning og tekstgennemgang.

Ved gennemgang af værdifulde værker i dansk litteratur tilstræber undervisningen endvidere at uddybe elevernes forståelse for skønlitteraturens værdier og udvikle deres iagttagelsesevne, selvstændige dømmekraft og personlige modning. I tilknytning til de valgte værker gennemgås litteraturhistorien i hovedtræk. Der lægges særlig vægt på den del af litteraturen, der kan komme til anvendelse ved småbørnsundervisningen.

Der læses et udvalg af lettere norske og svenske tekster.

2. Af sproglæren indøves den rene bøjningslære og simpel sætningsanalyse samt hovedtrækkene af fonetikken.

3. Stemmepleje. I løbet af det første undervisningsår foretages, så vidt muligt ved en uddannet talepædagog, en undersøgelse

af samtlige elevers stemmemidler. Elever med særlige talevanskeligheder henvises derefter til talepædagogisk behandling.

4. De skriftlige øvelser tager sigte på at fæstne retskrivningsreglerne og opøve elevernes evne til skriftlig fremstilling dels gennem frie og dels gennem bundne stile.

§ 33.

Skrivning.

Bogstavernes grundtræk indøves gennem metodiske skriveøvelser, der kan føre til en regelmæssig og tydelig skoleskrift og håndskrift.

Eleverne øves i at skrive såvel trykte som skrevne bogstaver på vægtavlen.

§ 34.

Regning.

Hovedvægten lægges på at tilvejebringe fuld beherskelse af det grundlæggende stof, de fire regningsarter med hele tal, almindelig brøk og decimalbrøk, så at eleverne på ethvert punkt bliver i stand til at begrunde deres fremgangsmåde.

Der undervises desuden i forholdsregning (ligefrem, omvendt og sammensat forhold) og gives kendskab til delingsregning, blandingsregning, rentesregning, handelsregning samt regning med værdipapirer.

Eleverne lærer tillige at beregne omkredsen af en cirkel, fladeindholdet af et parallelogram, en trekant og en cirkel og rumfanget af et retstående prisme og en cylinder.

§ 35.

Kristendomskundskab.

Det gamle testamente gennemgås i hovedtræk efter bibelen med særlig vægt på de personer og begivenheder, der er egnet til undervisning i småbørnsklasser.

De vigtigste fortællinger fra evangelierne og apostlenes gerninger gennemgås efter det ny testamente.

Hovedskikkelser af den kristne kirkes historie gennemgås.

En del salmer samt hovedpunkter af den kristne troslære og etik gennemgås og forklares.

§ 36.

Historie med samfundslære.

Undervisningen skal fremme elevernes forståelse af de forskellige tiders og landes historie og kulturer, give dem indsigt i forudsætningerne for vor egen tid og dens kultur samt fyldigt kendskab til den nyeste tids historie og samfundsforhold. Der lægges særlig vægt på sådanne afsnit og fortællinger, som kan komme til anvendelse i småbørnsklasser, og eleverne øves i at fortælle.

Faget omfatter: verdenshistorie, nordens historie og samfundslære.

§ 37.

Geografi.

Danmarks geografi gennemgås med fremhævelse af hjemstavnsens geografiske forhold og så vidt muligt støttet af ekskursioner.

Desuden læres grundtrækkene af den almindelige geografi samt erhvervs- og kulturgeografi.

§ 38.

Naturhistorie.

Der gives eleverne kendskab til Danmarks dyr og planter og deres livsforhold. Undervisningen bygger overalt, hvor emnet tillader det, på iagttagelser og støttes af ekskursioner. Fremmede landes dyr og planter gennemgås i hovedtyper.

Læren om menneskelegemet og dets funktioner gennemgås i hovedtræk; desuden gives undervisning i sundhedslære, herunder ernæringslære.

§ 39.

Naturlære.

Der undervises i hverdagens fysik og kemi, bygget på og støttet af forsøg.

§ 40.

Fremmedsprog.

Der undervises i eet fremmedsprog til fremme af elevernes almene dannelse.

§ 41.

Legemsøvelser.

Undervisningen omfatter:

Praktiske øvelser: Gymnastik, boldspil, atletik (skoleidrætsmærkets discipliner), leg og eventuelt folkedans.

Øvelserne må dels tjene elevernes egen udvikling, dels bestå i gennemgang af det undervisningsstof, der passer for de forskellige aldersklasser i folkeskolen.

Undervisningsøvelser, der henlægges til den almindelige praktikundervisning.

Teori bestående af en almindelig og en særlig del. Under den almindelige del hører knogle-, led- og muskellære. Den særlige del omfatter legemsøvelsernes specielle teori, derunder dagsøvelser og teoretisk gennemgang af de typiske øvelser.

Alle elever skal lære Holger Nielsens metode i kunstigt åndedræt. Hvor forholdene tillader det, bør der — uden for den normale undervisningstid — gives undervisning i svømning, og det tilstræbes, at eleverne kan aflægge de for svømmelærere fastsatte prøver.

Elever, der har taget eksamen ved årskursus på Danmarks Højskole for Legemsøvelser, kan fritages for faget.

§ 42.

Sang.

Salmer og sange indøves, dels sådanne som kan udvikle sansen for god kirke- og folkesang, dels sådanne som er egnede for mindre børn. Endvidere undervises der i hørelære, stemmedannelse, korsang og i brugen af et musikinstrument, således at eleven senere kan benytte det i sin undervisning.

§ 43.

Tegning med småsløjd.

Eleverne øves i formende arbejde af forskellig art og med forskellige materialer under hensyn til, hvad der er anvendeligt i småbørnsklasser. Skitsering og illustrering øves både på papir og tavle med særligt sigte på anskuelighed.

Småsløjd kan udskilles som et særligt undervisningsområde.

§ 44.

Håndgerning.

Undervisningen omfatter:

Teori og metodik: Eleverne opøves i praktiske og hensigtsmæssige arbejdsformer og

pædagogisk tilrettelægning af undervisningen i barneskolen.

Syning: En række tidssvarende modeller til alle folkeskolens klasser samt mellemarbejder, som kan anvendes på disse modeller eller uafhængigt af disse.

Tidssvarende broderi, f. eks. hulsøm, korssting, sammentrækssyning o. l.

Tilpasning, klipning og mønsterbehandling, herunder brugen af købte mønstre.

Kendskab til de for tiden i barneskolen mest anvendte *symaskiners konstruktion og behandling*. Eleverne lærer at rense og smøre maskinen.

Strikning: En række tidssvarende modeller til alle folkeskolens klasser.

Hækling: Modeller, hvorpå de forskellige maskearter indøves.

Reparation:

a. Stopninger på strikket stof: almindelig strømpestopning, udbedring af strikket stof, som er tyndslidt, og sammenmaskning.

b. Stopninger på linned stof — af rift og hul.

c. Lapning på ensfarvet og mønstret stof.

Materialekendskab: Eleverne bør have orientering heri med henblik på håndarbejdsindkøb til barneskolen.

Undervisningsøvelser med børn. Eleverne lærer at fremstille forevisningsarbejder og benytte disse samt det autoriserede undervisningsmateriel. Undervisningen anskueliggøres gennem tegninger på vægtavlen.

§ 45.

Bibliotekskundskab.

Der gives et kursus på ca. 15 timer i biblioteksorientering, herunder bøgernes opstilling efter decimalklassedeling, kartoteksbenyttelse og brug af fagenes håndbøger.

Der meddeles i den almindelige praktikundervisning kendskab til de forskellige kategorier af småbørnsbøger, skønlitteratur og fagligt betonedede, og øvelse i deres brug.

III. Undervisningens afslutning.

§ 46.

Stk. 1. Seminariets undervisning slutter ikke med nogen eksamen, men der gives ved

afgangen eleverne et af seminarieforstanderen udfærdiget bevis, indeholdende:

a) En almindelig bedømmelse af elevens egnethed for lærergerningen, givet af seminariets forstander efter forhandling med lærerrådet.

Bedømmelsen bør konkludere i en af betegnelserne *særdeles velegnet*, der angiver det usædvanligt gode standpunkt, *velegnet*, der angiver det gode standpunkt, eller *ret egnet*, der angiver det antagelige standpunkt. Dersom man ønsker at angive det uantagelige standpunkt, må en ringere betegnelse anvendes, f. eks. mindre egnet eller ikke egnet.

b) En standpunktskarakter i hvert af fagene sang, håndgerning og legemsøvelser for piger, givet af seminariets forstander i forening med vedkommende faglærer.

c) En standpunktskarakter i praktisk skolegerning, givet af seminariets forstander efter forhandling med lærerrådet og de lærere i øvelsesskolerne, som har haft praktiske øvelser med eleverne.

d) En samlet karakter for elevens almindelige standpunkt i fagene: pædagogik, dansk (skriftlig og mundtlig), skrivning, regning, kristendomskundskab, historie med samfundslære, geografi, naturhistorie, tegning, naturlære og fremmedsprog, givet af seminariets forstander efter forhandling med lærerrådet.

e) Oplysning om eventuel tillægsprøve i orgelspil, samt om dimittenden kan påtage sig kirkesang og orgelspil.

f) Oplysning om, i hvilke fag dimittenden har været fritaget for undervisning.

Stk. 2. Standpunktskaraktererne skal betegne det standpunkt, eleven har nået ved afslutningen af undervisningen i de pågældende fag.

Ved karaktergivning benyttes skalaen i § 6, stk. 4, men der beregnes ikke pointsværdier og udrages ingen hovedkarakterer.

§ 47.

Det i § 46 omhandlede bevis indføres i sin helhed i en af ministeriet autoriseret protokol, der underskrives af faglærerne og forstanderen. En udskrift tilstilles statskonsulenten.

Protokollerne opbevares på seminariets og skal, hvis dette nedlægges, indsendes til opbevaring hos statskonsulenten.

IV. Tillægsprøver.

§ 48.

På seminariet kan der gives undervisning i og afholdes prøve i orgelspil.

Undervisningen tilsigter at give sikkerhed i udførelsen af salmemelodier af forskellig type samt af orgelmusik til gudstjenestebrug. Gennem undervisningen må eleverne efterhånden opnå så megen færdighed, at de kan spille lettere firstemmige salmemelodier fra bladet. Tillige gives der eleverne praktisk kendskab til grundtrækkene af harmonilæren, således at de ved uddannelsens afslutning kan modulere frit samt analysere en enkelt koraludsættelse. De bør endvidere vide besked med gudstjenestens ordning, og de må have kendskab til orglet og dets registre.

Eleverne inddeles i hold på indtil 4, såvidt muligt på samme trin. Hvert hold undervises samlet een time ugentlig.

Ved prøven opgives 50 salmer, som vil findes på en sanginspektørens udarbejdet fællesliste. Der prøves i en melodi med forspil af det opgivne pensum, en melodi fra bladet og en fri modulation ved overgangen fra den ene salme til den anden. Eksaminanden må kunne spille et lettere orgelstykke samt gøre rede for treklangsforbindelser, dissonansbehandling etc. i en koraludsættelse.

Der gives een karakter; ved fastsættelsen af denne lægges der vægt på pedalspil.

For at få påtegningen: Kan forestå orgelspil ved gudstjeneste, kræves en karakter af mindst g.

V. Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 49.

Stk. 1. De i nærværende bekendtgørelse indeholdte regler om optagelsen finder første gang anvendelse ved optagelsen i april 1956.

Optagelsestidspunktet ved de enkelte seminarier fastsættes af undervisningsministeren efter indstilling fra seminariet.

Stk. 2. De om uddannelsens varighed, omfang og afslutning givne regler finder anvendelse for de efter 1. april 1955 i 1. klasse optagne elever.

For elever optaget i 1. klasse inden nævnte tidspunkt eller i en højere klasse indenfor et tilsvarende senere tidspunkt finder de i

bekendtgørelse nr. 198 af 18. maj 1938 om undervisningen og dennes afslutning indeholdte regler anvendelse.

Med bekendtgørelse nr. 198 af 18. maj 1938 som grundlag dimitterer Th. Langs

forskoleseminarium herefter sidste gang i marts 1955, Statens forskoleseminarium i Vejle og Odense forskoleseminarium sidste gang i marts 1956.

Undervisningsministeriet, den 5. april 1955.

Jul. Bomholt.

/ Vagn Jensen.

Nr. 113.

Bekendtgørelse om fribefordring af skolelever m. v.

§ 1.

Stk. 1. Fribefordring ydes efter nedenstående regler på følgende rejser:

I. Ferierejser.

A. Alm. ferierejser, jfr. §§ 2—4 samt 10 og 11.

B. Ferierejser til sommerlejr, jfr. §§ 5—11.

II. Skolerejser.

A. Alm. skolerejser, jfr. §§ 12, 13 og 16.

B. Rejser til lejrskoler, jfr. §§ 14 og 16.

C. Rejser til skoleidrætsstævner, jfr. § 15.

III. Skovture og andre 1-dags udflugter, jfr. §§ 17 og 18.

Stk. 2. Fribefordring ydes på fællesklassen henholdsvis på dæksplads ved rejse

1) på stats- og privatbanerne samt

2) på skibs- og færgeruterne

Esbjerg-Nordby Fanø

Svendborg-Rudkøbing-Marstal

Nakskov-Spodsbjerg

Korsør-Lohals

Svendborg-Troense-Thurø

Ærøskøbing-Drejø-Svendborg

København-Rønne

København-Hasle/Allinge/Gudhjem/

Svaneke/Neksø.

Ved rejse med bornholmsruterne skal samme selskab benyttes på ud- og hjemrejsen.

I. Ferierejser.

A. Almindelige ferierejser.

§ 2.

Stk. 1. Adgang til fribefordring på ferierejser har skolesøgende børn i statsskoler, kommunale skoler, friskoler med tilskud efter reglerne i lov nr. 416 af 12. juli 1946 og private eksamensberettigede skoler, for så vidt børnene er hjemmehørende i følgende

kommuner, og deres forældre efter kommunalbestyrelsens skøn er ubemidlede, uanset hvor den skole, de søger, er beliggende:

1) København, Frederiksberg og Gentofte med følgende omegnskommuner: Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndbyvester-Brøndbyøster, Dragør, Farum, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstedvester-Herstedøster, Hvidovre, Høje Taastrup, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Store Magleby, Søllerød og Taarnby.

2) Alle købstæder og følgende til købstæder grænsende kommuner eller dele af kommuner, som har samme stedtillæg som den pågældende købstad: Åby km., Næsby stationsby i Allesø-Næsbyhoved-Broby km., Benløse km., Dalum km., Dronningborg landsogns km., Frederiksborg slotssogns km., Gammelsogn km., Sædding by og Strandvejen i Guldager km., Hasle sogn i Hasle-Skejby-Lisbjerg km., Hasseris km., Herlufsholm km., Skåde, Kragelund, Tranbjerg og Holme skoledistrikter i Holme-Tranbjerg km., Grejsdalen og Grejsdal stationsby i Hornstrup km., Uhre Bakker, Frederikshøj og Trædballe i Hover km., Kristrup skoledistrikt i Kristrup km., Lumby km., Frederiksberg i Lyngby km., Neder Hornbæk i Hornbæk-Tånum kommune, Nørre Tranders km., Tarup skoledistrikt i Pårup km., Rødekro skoledistrikt i Rise km., Rørbæk og Reersø by i Saksø km., Ladegårde skoledistrikt i Skanderup-Stilling km., Slagelse Skt. Peders landsogns km., Lendemærk i Stege landsogns km., Sundby-Hvorup km., Kraghave by i Tingsted km., Vejlbj-Risskov km., Viby km., Vorup km., Aalborgvej og Sct. Knudsby i St. Hans-St. Olai km.

Andre landdistrikter med bymæssig bebyggelse, der grænser op til en købstad og har samme stedtillæg som denne, kan med undervisningsministeriets anerkendelse opnå adgang til fribefordring. Ansøgning om anerkendelse må hvert år inden udgangen af april indsendes gennem skoledirektionen til undervisningsministeriet og må indeholde nøjagtig angivelse af, hvilke dele af kommunen (eventuelt hvilke skoledistrikter) der opfylder betingelserne for anerkendelse. Undervisningsministeriet giver statsbanerne meddelelse om givne anerkendelser.

3) Marstal, Brande stationsby samt de sønderjyske flækker (Løgumkloster, Augustenborg, Nordborg, Højer og Christiansfeld).

Stk. 2. Indtil videre kan børn fra København med tilgrænsende kommuner (gruppe 1) alene benytte de indlagte børnesærtog; herfra vil der kun kunne dispenseres, når særlige forhold f. eks. sygdom, afkortet ophold efter ferieværtens ønske o. lign. gør sig gældende.

Børn fra andre fribefordringsberettigede områder (gruppe 2 og 3) kan kun benytte hurtigtog i tilfælde af særlig lang rejsevej.

Stk. 3. Ved skolesøgende børn forstås sådanne, som på rejsens tidspunkt er elever i skolen, eller som er udskrevet af denne umiddelbart før sommerferien. Elever, der er udskrevet ved udgangen af marts måned af en skole med forårsskoleår, kan således ikke deltage i ferierejser i den følgende sommerferie.

§ 3.

Stk. 1. Forsåvidt angår børn i statsskoler, friskoler og private eksamensberettigede skoler sender skolens leder til den pågældende kommunalbestyrelse (kommunalbestyrelser) en fortegnelse over de børn, for hvilke der ønskes fribefordring. Fortegnelsen skal indeholde angivelse af børnenes navne, forsørgernes navne og bopæl samt rejsens mål.

Kommunalbestyrelserne rekvirerer herefter de fornødne billetter for de i kommunen hjemmehørende børn hos statsbanernes 1. distrikt, København, for børn, hjemmehørende øst for Storebælt, og hos statsbanernes

2. distrikt, Århus, for børn, hjemmehørende vest for Storebælt, uanset med hvilke af de i § 1, stk. 2, anførte befordringsmidler rejserne skal finde sted, jfr. dog det nedenfor i stk. 2, punkt 2 om rekvisition af billetter til rejse mellem København og Bornholm anførte.

Rekvisitionen må være statsbanerne i hænde senest 1 måned, før billetterne ønskes leveret. De således rekvirerede rejsehjemler tilstilles kommunalbestyrelsen af statsbanerne enten direkte eller gennem den pågældende afrejsestation.

Kommunalbestyrelsen foranlediger rejsehjemlerne udfyldt med elevens og skolens navn, elevens alder og bestemmelsessted samt underskrevet enten på kommunalbestyrelsens vegne eller af vedkommende skoles leder. For stats- og privatskolernes vedkommende videresender kommunalbestyrelsen billetterne til skolens leder.

Kommunalbestyrelsen foranlediger, at der på skemaer, der udsendes af statsbanerne, føres en nøjagtig fortegnelse over de udstedte rejsehjemler.

Skemaerne (fortegnelsen) sendes sammen med eventuelt ubenyttede eller fejlskrevne billetter til statsbanernes 1. distrikt, København, henholdsvis 2. distrikt, Århus, inden udgangen af august måned.

Stk. 2. Forsåvidt der søges fribefordring på ruterne til Bornholm, gælder følgende særlige regler:

1. Det må på rejsehjemlerne udtrykkelig angives, for hvilket selskab de skal være gældende, hvorved bemærkes, at ud- og hjemrejse må ske med samme selskab.

2. For rejser, der udgår fra København m. v. (skoler henhørende under bekendtgørelsens § 2, stk. 1, pkt. 1) til Bornholm, herunder til stationer på de bornholmske jernbaner, og rejser fra en af dampskibsselskabernes anløbspladser på Bornholm mod København, herunder også rejser kombineret med jernbanerejser udover København, rekvireres rejsehjemler og fortegnelseskemaer direkte hos det pågældende dampskibsselskab, med hvilket der samtidig træffes aftale om, hvor mange billetter der må udstedes til de enkelte dage. Fortegnelsen i udfyldt stand sendes sammen med eventuelt ubenyttede eller fejlskrevne bil-